

KATALUNA ESPERANTISTO

CIUMONATA OFICIALA ORGANO

DE LA

JARO Va : JANUARO 1914

700044-B 5
1914

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
DE «KATALUNA ESPERANTISTO»

<i>Direktoro</i>	FRED. PUJULÀ
<i>Redakcia sekretario</i>	JOSEP GRAU
<i>Redaktoro</i>	E. PELLICER
<i>Administristo</i>	JOAN PIFERRER
<i>Administraciaj sekretarioj</i>	{ MANUEL BORDAS JOAN HORTA

REDAKCIAJN KORESPONDAĴOJN SENDU AL REDAKCIA SEKRETARIO:
STRATO CARME, 30 : BARCELONO

KORESPONDANTOJ

(La listo aperos en venontaj numeroj)

KATALUNA ESPERANTISTO

MONATA GAZETO □ OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SEN PAGA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. — SABADELL
KATALUNUJO

Redakciajn korespondadojn bonvolu
sendi al «Redakcia Sekretario: strato,
Carne, 30; Barcelono».

NIA DEVIZO : «MARO ESTAS GUTARO»

ENHAVO : *Novjara Saluto.* — *Tra Germanujo,* Fred. Pujulà. — *Korespondado.* — *Amo,* Clarence Bicknell. — *La vojo al morto,* Manuel Bordas. — *Deka Universala Kongreso de Esperanto.* — *V^a Kongreso de la K. E. F.,* Josep Grau. — *IV^a Literatura Konkurso de la Kataluna Esperantista Federacio.* — *Bibliografio,* Fred. Pujulà; Tamen. — *Enlanda Movado.* — *Als senjors federats, als grupos, als delegats,* J. Bordas.

Al D-RO LAZARO LUDOVIKO ZAMENHOF
al la TUTA SAMIDEANARO kaj al la ESPERANTISTAJ GAZETOJ deziras plenan feliĉon
okaze de la nova jaro en la nomo de la
Kataluna Esperantista Federacio

La Komitato

Tra Germanujo¹

MALGRAŭ ĉio, mi preferis min turni al la esperantistoj, peti ilian helpon kaj malpligrandigi per tio la okazojn uzi miajn *specialajn* konojn pri germana lingvo. Mi des pli deziris eviti tiajn okazojn, ke mi ne estis vojaĝonta sola, kaj almenaŭ por miaj geamikoj, mi deziris iom pli da precizeco kaj iom malpli da hazardo ol la donota de nekono de lingvo.

Aliflanke mia vojaĝo estis ne nur plezura, sed iel komerca, kaj ĉefe propaganda. Ĝia preparado ridetigis min. En tiuj ĉi paĝoj mem, mia bonega amiko Tamen ŝercis verkon en kiu protagonisto lernas Esperanton por vojaĝi en fremdlandon al studo de meĥaniko; kaj kiam miaj geamikoj Cuatrecases sin turnis al mi dirante : «ĉar vi konas germanan lingvon, vi devas akompani nin tra Germanujo», kaj kiam mi respondis «per germana lingvo mi nur scias diri : «Sprechen Sie Esperanto?» sed mi volonte akompanos vin per helpo de Esperanto ĉar mi volas varbi vin per ekzemplo kaj praktiko, plenumante mian devon de kataluna-federaciano gajni ĉiujare unu adepton al nia afero» — tiam mi ridetis, pensante pri la farota mieno de Tamen kiam mi pruvos al li ke se ne antaŭ, almenaŭ post meĥaniko, esperantistigo estas ebla.

Tial mi min turnis al esperantistoj. Tial! Mi parolas kvazaŭ mia komenca ŝerco estus serioza! Ĉu mi povus agi alimaniere? Ĉu mi povus, krom akcepti la malagrablojn de vojaĝo en fremda lando tiel facile evitotajn per helpo de nia lingvo, senigi min je la plezuro premi la manojn de amikoj batalantaj por la sama afero? Ĉu mi povus rifuzi al mi la ĝojon fariĝi kvazaŭ feo, kaj per la sola sorĉo de la simpla nomo de nia lingvo starigi antaŭ mia vojo la kortuŝantan amikecon de nekonituloj, veki kaj voki la helpon de homoj ĝis tiam ne viditaj—amikeco kaj helpo, kiu eble erarigas nin pri la vera karaktero de la homa gento, sed vere flegas la vundojn de nia koro?...

Ĉar mi lasis en Barcelono la «Tutmondan Jarlibron» kiun mia bonega amiko S-ro Colas redaktas, forprenante de Barcelono la duonon de ĝia loĝantaro, — mi min turnis al la Centra Oficejo kun peto de adresoj. Sinjorino Ferter, la edzino de nia kara reprezentinto en Krakovo, eltiris el skatoletoj kaj slipujoj tiom da ili, ke mia elekto fariĝis malfacila. Mi elektis tamen preferinte tiujn de neamikoj, ĉar

1. *Sekvo.* Vidu antaŭan numeron.

mia deziro estis ankaŭ persone provi la bonecon de nia lingvo kaj en plej malbonaj kondiĉoj montri ĝin al miaj geamikoj. Kaj mi bone agis tiel elektante, ĉar la sola persono kiu ne respondis al miaj petoj pri informoj... estis amiko ŝuldanta al mi tre gravajn esperantistajn servojn.

Mi skribis, mi ricevis respondojn. De mia hejmo mem mi povis aranĝi kaj prepari mian tutan vojaĝon; kaj kiam ni supreniris la rapidan vagonaron en la «Gare de l'Est» ĉiu detalo estis prizorgita, ĉiu dezirita hotelĉambro rezervita en la ses urboj vizitotaj, mi havis eĉ portretojn de la personoj, kiuj atendas min ĉe la stacidomoj.

Mi ne priskribos urbojn, mirindaĵojn kaj vojojn, nek kutimojn popolajn kaj manĝaĵojn. La plej grava mirindaĵo el ĉiuj estas Esperanto mem. Miaj geamikoj diris ĉion, kion oni povas diri, kiam ili sin demandis dum la vojaĝo ĉu ili efektive troviĝas en fremda lando. Ni ĉiam estis ĉirkaŭitaj de bonaj komplezemaj amindaj personoj, kiuj interparoladas kun mi, kaj el kies vortoj, miaj geamikoj, kvankam ne esperantistoj, komprenis bone multajn. Ne, kiam oni sin komprenas reciproke, oni ne havas la severan mienon de fremdulo, kaj la domoj, la kutimoj, la popoloj, nenio estas fremda. Ĉio estas pli malpli kurioza, tute kiel kiam oni vojaĝas urbon de nia propra lando, sed fremdecon, tiun amaran econ de homoj kaj aferoj, oni nenie sentas.

Mi kunportis kun mi amason da ŝlosiloj kaj flugfolioj; mi disdonis ilin dum la vojaĝo; eble ne ĉiuj estos perditaj. De Parizo al Frankfurto mi semis ilin ĉien, sur la sofojn, sur la tablojn de la restoracivagono, en la koridoro. Miaj geamikoj, kiuj ankoraŭ rigardis Esperanton kiel apartan aferon, ne bone komprenis miajn klopodojn; ili tamen komparis mian okupon al fiŝkaptado, kaj interesiĝis al mia sporto. Efektive, ĝi estas kvazaŭ fiŝkaptado; oni ĝuas per ĝi diversajn emociojn pli malpli antaŭviditajn. Kaj nenio estas pli amuza ol la persono, kiu trovas ŝlosilon, eklegas ĝin, rigardas ĉiufanken kiel ŝtelisto, kaj fine ĝin enpoŝigas. Se li scius, se li scius ke li nur estas kaptita fiŝo, kaj ke la fiŝkaptisto volonte kiskus lian ŝtelintan manon! Nek unu solan fojon oni maltrafas; se tiu, kiu prenas la ŝlosilon, eklegas ĝin, sur lia mieno desegniĝas la surprizo, liaj okuloj malfermiĝas, lia lipoj ridetos, liaj poŝoj ricevos la broŝuron. Unu fojon, cent fojojn. Nun la ŝlosilo kuŝis sur sidilo, nun poste troviĝis ĉe fenestra kadro. Neniam mankas mano, surprizo, poŝo kaj ŝteliro.

En Frankfurto ĉe la stacidomo, Sinjoro Roth kun aro da samideanoj atendas nin. Ili ŝvingas flageton por la granda miro de l' pasantoj, kaj de miaj amikoj, kiu ne dubas ke mi aranĝis ŝercon,

ke tiuj *germanoj*, kiuj atendas nin, estas nur *ŝajne* germanoj, ke ili estas jam de longe amikoj miaj, kun kiuj mi parolas angle, aŭ tre certe, itale. Mi vane neas, kaj ekklopodas klarigi : el la aro unu mano leviĝas al mi, kaj post la mano aperas la ridetanta vizaĝo de nia samlandano S-ro Pi, la prezidinto de la grupo de Olot, kiu nun en Germanujo komercas per hispanaj fruktoj. Oni povas imagi mian ĝojon retrovi tiun amikon, kiun mi vidis unuafoje antaŭ tri jaroj en Olot, lernante gramatikon en izolita tablo de kazino. Oni povas ankaŭ imagi la rideton de miaj geamikoj *malkovrante* la artifikon de *nia* Esperanto!

Ni iras al la Basler Hof, hotelo esperantista, kie... neniuj parolas Esperanton. La morgaŭan tagon ni iros al Esperanta firmo de tabako, kie ankaŭ neniuj komprenos nin. Mi deklarus min venkita, se S-ro Fernkorn, barbiro ĉe la «Kaiser Wilhelm Passage» ne estus havinta la ideon lerni Esperanton. Tie miaj amikoj ne havas plu dubon, ĉar S-ro Fernkorn videble ne konis min ĉe nia eniro. Dum li servas miajn amikojn, ni interparoladas. Germana sinjoro, kiu atendas, atente aŭskultas nin. Mi donacas al li germanan ŝlosilon; li juĝas nin italoj, kaj nerigardinte ĝin, itale neas la *eblecon!* de Esperanto! Mi bedaŭris tiam ne troviĝi en la haŭto de nia kara D-ro Stromboli, tamen streĉinte miajn italajn kapablojn, mi superŝutis italan paroladon, kiu devigis lin konfesi ke... mi estas konvinkita, kaj kiu naskis ĉe li multenombrajn argumentojn kontraŭ! Kiam li finis, mi aldonis ankoraŭ kelkajn, la plej gravajn, kaj aldonis : «viajn, ĉi tiujn, kaj aliajn mi faris ankaŭ kiam oni unuafoje parolis al mi pri Esperanto. Nun, mi opinias min ridinda!» La sinjoro rigardis min, silentis... kaj promesis lerni. Miaj argumentoj kontraŭ Esperanto konvinkis lin, almenaŭ por lernado!! Kaptita kiel fiŝo!

Daŭros.

FRED. PUJULÀ

KORESPONDADO

S-ro J. T. *Barcelono*. Ne senpacienciĝu! La raporto aperos; ni havas amasegon da notoj pri festoj kaj ekskursoj, kiujn ni ankoraŭ ne povis ordigi. — S-ro C. Bicknell. *Bordighera*. Dankon por via gratulo; la preseraroj miopigis du el niaj redaktoroj : de tiam ili malamas ilin. Jen kial malmultaj eraroj enŝoviĝas : ili timas la malamon de l' redaktoroj.

Amo¹

SONETO, MEMORE DE KAPITANO SCOTT KAJ DE LIAJ KUNULOJ
KIUJ MORTIS REVENINTE DE LA SUDA POLUSO

DEVIZO : *Forta kiel Morto*

Ho! neĝo kaj glacio kie kuŝas
La korpoj de herooj! pro la varmo
De tiuj koroj, kiujn nun vi tuŝas,
Ĉu vi ne fluidiĝas kiel larmo?
Malmulte brilis la senforta flamo
El via suno, sed en ĉiu koro
Pli bela lumo daŭris : sankta amo
Kondukis ilin, ne dezir' por gloro.
Nek sole am' al devo aŭ patrujo
Sed ankaŭ am' al vi, al vi l' amiko,
Ne reĝ' kruela sur la blanka trono:
Almenaŭ nun ĉe tiu mortintujo
Pli dolĉa estu la venteg-muziko,
Kaj pli malpeza la neĝflora krono.

CLARENCE BICKNELL

La vojo al morto

LA nokto venas. Post la montoj la suno sin kaŝas kaj la malmultaj nubetoj vagantaj tra la ĉielo prenas la malpotencan ruĝecon de l' lastaj sunradioj de tiu tago. Eĉ la plej delikata venteto ne murmuretas.

En la eksteraĵo de malgranda vilaĝo, haltas maljuna almozulo kaj legas la jenon pentritan sur multjara muro. «Oni malpermesas almozpeti en tiu ĉi vilaĝo».

Leginte tion, la vizaĝo de l' almozulo iom transformiĝis kaj li malfacile eksidis sur ŝtono tie kuŝanta, fiksante la malforton de siaj okuloj, sur la pentritajn literojn.

Dum la ombroj de la nokto iom post iom alproksimiĝadas, venas

I. Premiita en la III^a Literatura Konkurso de K. E. F.

en la penson de la malfeliĉa viro la noktoj feliĉe pasigitaj de riĉuloj en grandaj diboĉoj kaj la nokto kiu venas sur lin, en momentoj kiam nek pecon da pano li havas en la malpuraj poŝoj de sia difektita vesto.

Kaj post tio ĉi, ankoraŭ venas en lian penson multego da aferoj kaj ideoj pri kiuj li neniam pensis, kiuj nun por li estas tiel strangaj ke li eĉ sentas emocion novan, kiu premas lian koron. La deziro kiun li sentas por plori estas tia, ke li perforte volas plori sed, tamen, tion li ne povas fari, kaj ĉio estas plendo en la vojo de morto, kiun li laŭiras.

Li plendas pri la morto de sia edzino, la adoratino de siaj revoj, kiu tre juna ankoraŭ, forlasis lin sola en la mondo, kie li suferas je multaj penaj laboroj kaj malfeliĉoj.

Ho! Lia edzino!... Ŝi estis malalta, de rondaj formoj kaj blanka, pli blanka ol bukedo da lilioj : kaj ĉiu movo de ŝia malgranda korpo estis gracia, dum el ŝiaj lipoj verŝiĝis ridadoj dolĉaj, kiel kantoj de gajaj birdetoj. Ho ve! Kial ŝi tiel juna mortis?...

En horoj de malkonsolo kaj plendo, ŝi estis de l' momentoj plej maldolĉaj dolĉigantino kaj en la nunaj momentoj ŝajnas ke, rememoro pri la bona enamita edzino dolĉigas por li iom la alproksimiĝantajn horojn de malsato.

* * *

Estas plena nokto.

La maljunulo kuŝas sur la herbo, dormante : la dolĉa rememoro pri la edzino kaj granda laco dormigis lin.

Kun la suno malaperis la nubetoj kaj la nokta ĉielo restis pura. Lin rigardadas la luno kun silento kaj ŝajnas ke ĝi kompatas lin per rigardado kvieta, malgaja kaj daŭra, tiel daŭra kiel la nokto.

Kaj li sub la ĉielo tiel bela estas en profunda dormado, dum kiu li revidas en sonĝo la adoratinon venantan de l' tombejo blanke vestitan, por montri al li plej dolĉan vojon al morto, ĉar li volas morti, li volas tien iri, kie ŝi estas en morta dormado, por ke ambaŭ koroj restu en morto proksime unu de alia.

Ŝi nun ne havas ja la gracion movon de sia korpo nek la ridon sur siaj lipoj ruĝaj iam, sed blankaj nun : nek ŝi parolas al li, kiam ŝi lin levas kaj prenas por konduki lin sur la vojon de plej bona morto. Li apogas sin per brako, sur ŝultro de sia edzino kaj ili ambaŭ marŝadas malrapide, sur longa kaj mallarĝa vojo en kies bordoj, florarboj de nigraj floroj kreskas. Lumigas la vojon tre stranga helo kaj ju pli ili iras antaŭen, des pli tiu helo perdiĝas.

Kaj ili laŭiris la vojon de morto ĝis la fino, kie la maljunulo falis en la profundan dormadon de l' morto apud la amata edzino jam falinta.

Jen la sonĝo de l' maljunulo.

Li dormas ankoraŭ sub la trankvila rigardo de la luno kaj morgaŭ li laŭiros en vivo kruelan vojon al morto sen la dolĉa apogo de sia edzino; la vojon de la vivo, sed kondukantan al morto.

Nur la rememoro pri ŝi estos lia konsolo.

MANUEL BORDAS

Deka Universala Kongreso de Esperanto

Ni ricevis de la Organiza Komitato de la X^a, la jenan leteron:

Parizo, la 1^{an} Decembro 1913

Kara Samideano:

Vi ricevos baldaŭ afiŝojn, kiujn ni petas vin glui videble en via kutima kunvenejo. Unu el ili estos arte ilustrita kaj pluajn ekzemplerojn vi povos aĉeti por elmontri en via urbo.

Ni altiras vian atenton pri tio, ke estas necese, ke ni sciu, kiel eble plej baldaŭ, kiom da samideanoj aliĝos al la Kongreso, por ke ni povu prepari manifestadon vere indan de la granda urbo en kiu ĝi okazos kaj de la disvastiĝo de Esperanto. — *Pro tio ni petas, ke vi bonvolu konigi kaj klarigi al viaj samgrupanoj la kondiĉojn de la aliĝo kaj insisti, por ke ili senprokraste aliĝu.*

Por instigi ilin fari tion, vi povos sciigi, ke ni jam de tri monatoj laboras, kaj ke kelkaj ĉefaj punktoj estas jam fiksitaj, nome:

Ni organizos, en la landlimaj urboj aŭ havenoj de Francujo kaj en la stacidomoj de Parizo, akcepteojn por helpi ĉiumaniere niajn nefrancajn samideanojn; ni speciale zorgos pri la loĝado en Parizo.

Niaj grandaj kunvenoj okazos en la *Gaumont-Palace*, belega halo, en kiu pli ol kvar mil personoj povas havi lokon; tie estos la Akceptejo kaj la diversaj oficejoj de la Sekretariejo.

La banko de la Kongreso estas la fame konata «*Société Générale*», kaj speciala provizora filio estos organizita en la Akceptejo.

La *Kongresa Gazeto*, kiu aperos de la 1^a de Januaro 1914, estos

ilustrita, kaj en ĝi troviĝos ĉiuj informoj pri la aranĝoj kaj festoj, pri la vivo en Parizo k. t. p.; ĝi ankaŭ publikigos la respondojn al ĉiuj neurgaj demandoj de la Kongresanoj.

Pri tiu gazeto bone rimarkigu al viaj samgrupanoj, ke ĝi ne estas abonebla; ĝi estos sendita senpage *nur* al la Kongresanoj (ili ricevos la numeron, kiu aperos tuj post ricevo de ilia aliĝo) kaj al la esperantistaj gazetoj. Tamen la Grupoj aŭ Societoj, kiuj estos donacintaj minimume 5 frankojn al la Kongreso Kaso ĝin ankaŭ ricevos.

Ni ne forgesas la festojn, sed pri tiu demando ni detale vin sciigos nur post kelke da tempo. Jam de nun ni povas tamen diri, ke ni organizos ekskurson al la fama urbo Versailles.

Senkulpigu nin, kara Samideano, pri la laboro, kiun ni petas de vi, sed ni kuraĝis tion fari, ĉar ni estas certaj, ke vi, kiel ni, deziras la sukceson de la Dekaj Kongreso.

Tre kore via,

La Organiza Komitato de la Dekaj

(Aldono de «Gazeto de la Dekaj Kongreso», numero de Januaro 1914)

Kelkaj samideanoj demandis la Organizan Komitaton de la Dekaj, kial ĝi ne sendas al la kongresanoj, kiuj aliĝos inter Januaro kaj Aŭgusto, la jam aperintajn numerojn de la *Kongreso Gazeto*. Nu, tute simple ĉar tio ne estas ebla. Por tion fari, ni devus scii, kiom da Esperantistoj partoprenos en la Dekaj Kongreso, kaj antaŭpresigi sufiĉan nombron da ekzempleroj de la *Kongreso Gazeto* — sed pri tio ni absolute ne povas havi ideon. Kaj se ni presigus nombron da ekzempleroj certe pli ol sufiĉa — ekzemple 10.000 — ni farus senutile gravan elspezon.

Aliflanke oni devas konsideri, ke la kongresanoj, kiuj aliĝas frue, tre faciligas la gravegan laboron de la Organiza Komitato. Estas do tute juste, ke ili ricevu ian kompenson — nome plenajn kaj freŝajn informojn pri la Dekaj.

Sed, ĉar por la samideanoj, kiuj loĝas en landoj malproksimaj de Eŭropo, la templimo unue fiksita por la aliĝoj, kiuj rajtigos al la ricevo de la Januara *Kongreso Gazeto*, estis eble iom nesufiĉa, la Organiza Komitato decidis, ke la Esperantistoj, kies aliĝon ĝi ricevos en Januaro 1914, ankaŭ ricevos la unuan numeron de la *Kongreso Gazeto*. Poste oni aplikos la antaŭe fiksitajn regulojn, t. e. ke la kongresanoj, kiuj aliĝos en Februaro ricevos la *Kongreso Gazeton* de Marto, Aprilo, k. t. p., tiuj, kiuj aliĝos en Marto ricevos la numerojn de Aprilo, Majo, k. t. p.

V^a Kongreso de la K. E. F.

FRUKTODONE laboras la Organiza Komitato de nia V^a : tion klare montras la listo de Eksterordinaraj temoj de la Floraj Ludoj, kie valoraj premioj estas proponitaj danke al la bona laboro de la organizantoj. Jen esperiga fakto, promesanta brilan sukceson por nia venonta jarfesto.

Krom aliaj amuzoj kaj festoj la Organiza Komitato preparas prezentadon de la verko de Molière «Georgo Dandin» esperantigita de D-ro Zamenhof, kaj estas ankaŭ en organizo granda balo, kiu kronos la kongresfestojn. La plano okazigi ĉe l' marbordo la Feston de la Floraj Ludoj, meritis laŭdon kaj aprobon de multaj kunfederacianoj, kiujn timigas, de post kiam ili ricevis la sciigon, la penso pri pluva vetero, dum la tagoj de l' Kongreso. Ili trankviliĝu : ĉe l' fino de Majo kutime la vetero estas bela, kaj ĉar nia deziro estas okazigi la Florajn Ludojn la nunan kongrestagon, se okaze pluvus, ni ĝin prokrastus ĝis la sekvanta tago, kiam *certe* la vetero ne estos tiel kruela devigi nin forlasi nian revon kaj *florludi* sub plafono de teatro aŭ kazino.

En rondo de barcelonaj federacianoj naskiĝis la ideo veturi al Sant Feliu de Guixols per speciale frajtita ŝipo; la efektivigo de tiu ideo dependas de la nombro da ŝipoveturontoj, kiuj trovos agrabla tian vojaĝon. Oni sciigu sian opinion laŭ eble baldaŭ!

JOSEP GRAU

IV^a Literatura Konkurso

de la Kataluna Esperantista Federacio

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

- IV. — PREMIO de «Frateco» : 50 pesetoj (20 Sm.). TEMO : *Larivola*.
 V. — PREMIO de Iliaj Moŝtoj Sinjoroj Bonaventura Sabater, Mi-quel Matas, Vicens Folgado kaj Josep Irla, provincaj deputitoj : 100 pesetoj (Sm. 40). TEMO : *Utilo alportota de helpa internacia lingvo al la komerco*.
 VI. — PREMIO de «El Guixolense» : 50 pesetoj (20 Sm.). TEMO : *Influo de Esperanto en la komerca disvolviĝo de l' nacioj*.

Ĉe la listo de Eksterordinaraj temoj aperinta en nia lasta numero, bedaŭrinda komposteraro enŝteliĝis ĉe la II kaj III premioj: Konkursontoj volu noti, ke la Premio de «Ateneo Social» estas *Artaĵo*, kaj ke «Semo» premios la tradukon el la Ĉapitro VI de la verko «La Nacionalitat Catalana» per 25 pesetoj (10 Sm.).

Ankaŭ konkursontojn ni atentigas, ke laŭ la paragrafo XI de l' Regularo de la Konservantaro de Floraj Ludoj, la verkoj, kiuj estos premiitaj aŭ menciitaj, fariĝos propraĵo de la Konservantaro.

BIBLIOGRAFIO

EL PARNASO DE POPOLOJ. — POEMARO de Antoni Grabowski.—1913.
Eldono de «Pola Esperantisto», Varsovio. Prezo, Sm. 1.000.

Ni formetu la ĉapelon. Poeto pasas. Kaj restas en nia koro per la impreso de siaj vortoj — en la lingvo per la vortoj de siaj impresoj. Majstro de la Esperanta parolo, Grabowski ludas per la rimoj kun tia facileco, ke traleginte la tutan verkon kaj retrovinte sur la tablo la amason de esperantaj propagandiloj, oni ne plu komprenas la kunekziston de tiuj du realaĵoj — la libro de Grabowski la blindeco de la homoj, kiuj ankoraŭ bezonas esti konvinkitaj pri nia lingvo, kaj por kiuj ankoraŭ oni ne povas kanti:

Tagiĝo, tagiĝo radias en rond'
La ombroj de nokto forkuras el mond'! —

Ĝenerale, kiam oni tralegas esperantistan verkon, oni estas inklina al rigardado de detaloj ĉar la tuto suferas ofte pro manko de intereso. Kun la verko de Grabowski okazas male : ĝi estas grava konstruaĵo kies esteco, kune kun la admirinda voloforto de l' aŭtoro kiu radiiĝas el ĝi, ne permesas konsideri la detalojn. Oni eĉ forgesas ke ĝi estas verkita en Esperanto, kaj oni vekigas el ĝi al la doloro konstati ke ĝi ankaŭ estas nacia verko, verko el nia internacio, la sola kiu, eble pro tio ke ĝi estas malfermita al ĉiuj homoj, ne estas avidita de ili.

Oni sin demandas mirigite, kiamaniere la genio de sinjoro Grabowski agis por sklavigi al si la spiriton de la tridek lingvoj, el kiuj li transdonacas la poezian mielon en sia ora kaliko ĉizita per Esperantaj rimoj. Ni katalunoj speciale povas juĝi per la fragmento el

«Atlantido» de nia Verdager, ĉe kiu malprosperis la liro de niaj enlandaj poetoj mem.

Giganta cervo skuas la korn-branĉaron sian,
La birdojn logas ĝia alteco eminenta;
Timigas mastodonto gazelon la gracian,
Kaj mastodonton pelas mamuto korpulenta.

Tra tiu diafana punto el esperantaj vortoj, la ideoj originalaj neniel ŝanĝitaj revenas al ni kun sia pura senpeka nudeco kvazaŭ ili neniam estus forlasintaj la enlandan lulilon. Ni devas esti dankaj al S-ro Grabowski iel diris al mi S-ro G. Galcerán, kaj mi scias ke tiu deziro disvastiĝis kaj prenos formon en la proksima Kongreso de nia Federacio.

Al «Pola Esperantisto» kies sindonemo permesis al ni ĉiuj ĝui tian belan verkon, ni prezentas kun niaj aplaŭdo kaj gratulo, nian profundan dankemon.

FRED. PUJULÁ

LA KAMENA ANGULO. Familia dramo en du aktoj. H. T. Craven. El la angla lingvo tradukis *Gego* (Tradukinto de *Kara Panjo*). Paris. Presa Esperantista Societo. 33, rue Lacépède, 33. 1913. Prezo : Sm. 0'300.

La angla originalo estis ludata unufoje en 1861. Oni ne miros pro tio, ke ĝi estas malnovaĵo laŭ la karaktero de la personoj kaj konstruo de la intrigo. La dua akto nur estas ebla dank' al foresto de kadukulo Salomon, kaj la solvo nur al lia reveno kaj al reveno de lia memoro. Ĝi estas bone tradukita. Tamen en kelkaj frazoj la uso de *ĝi* anstataŭ *tio* iom malklarigas la ideon. Kelkaj esprimoj estas tute nekompreneblaj: «Dio benu vin, tio estis la aplombo de sinjoro Komizo». — «Neniuj pli da kvin spesdekaj klientoj ĉi tiun nokton» — «li donas kontentigon» — «doni al la knabo ian altigon» — «esti honesta, kiel la tago» — «Petro, jetante la pugnon sur la muron.» — «Dusemajno! Tuta dusemajno!» — «Kion mi havas, por kio vivi?» — k. t. p. Aliaj esprimoj estas dube korektaj, ekzemple pro uzado de *per* : «servi iun per glueto (?) anstataŭ melaso» — «aĉeti kvar botelojn per unu fojo — «manĝi per tripoj» — «preni multe per unu fojo» — k. t. p. Sed, ho ve! la tradukinto estis helpita de la Esperantista Literatura Asocio. Kompreneble.

Kurioza esprimo : *demamigi infanon*, laŭvorta traduko de nia *desmamamar una criatura*.

Esperanta Universal - Biblioteko. Kolekto de Riga Stelo. Num. 4. LA MORTO DE IVANO ILJIĈ. Novelo de Grafo Leo Tolstoi. Tradukis A. Ŝarapova. Prezo: Sm. 0'25.

Ŝarapova! Ĝi estas unu el la unuaj nomoj de esperantisto, kiun mi aŭdis, kiam mi ankoraŭ ne sciis parkere la dek ses regulojn.

Bremón diris ĝin al mi. Kaj mi konservas por la Ŝarapova'aj verkoj profundan simpatian, kiu certe puŝus min al partio se de la alia flanko mia recenzista devo ne kontraŭpuŝus kaj devigus min kontroli per tre severa lenso. Miajn laŭdojn mi silentos, kvankam laŭdado estas plej bona laboro por la spirito, ĉar mia konfesita simpatio malpli gravigus ilin, kaj mi pedante nur malaprobos, iel senkulpigita de la pedanta aprobo de aliaj.

Mi konfesas ke mi ne komprenas kion signifas *intonacio* (paĝo 8) — *sternaĵo de ĉerko* (p. 9) — *larĝe distarigi piedojn* (p. 9) (eĉ *distarigi* estus ne klara) — *ŝia talio tre ŝlanka* (p. 17) — *je la fino de l' unua robro* (p. 18) kaj *Petro Ivanyĉ sopiradis kaj atendis kiam ŝi elpurigos la nazon* (p. 16), kiuj troviĝas ĉe la komenco de l' verko. Mi estus lasinta flanken la verkon, se sur la kovrilo *Riga Stelo* ne estus espriminta «sian dankon al *Esperantista Literatura Asocio* en la persono de S-ino Mario Hankel (Prezidanto) (Dresdeno) & F-ino Wally Cuno (Königsbergo), kiuj afable bonvolis trarigardi kaj aprobi 5 lastajn ĉapitrojn de la tradukmanuskripto.»

Naive mi iris al la 5 lastaj ĉapitroj, kaj mi bedaŭras, ĉar tuj hazarde mi renkontis sur la paĝo 115 «unu post alia aperis en sia animo diversaj okazintaĵoj», kies aprobita *sia* ŝancelis miajn esperantistajn konvinkojn. Tamen tiu *sia* estas bone akompanata: «*li solece medius ĉiam pri la sama nesolviganta problemo* (p. 96) de *medius* kaj *solvigi* kaj de aliaj pli-malpli kuriozaj jenaj esprimoj: «*Ĉu vi ordonas da teo?* (p. 97) — *Pensis li kaj diris sole* (dufoje en p. 97) *Ne sole plori* (p. 110), *vidiĝis sole reno* (p. 114) *vivis sole per rememoroj* (p. 115) (kie nur ŝajnas multe pli ĝusta.) *Ĉu ili ne levigis tie?* (p. 97). *Ŝi forestis tie* (p. 102). *Ankoraŭ-nes* (eble *ne*, sed kial la streketo?) (p. 97).

Ĉu denove la morfinon por forgesiĝi (p. 100). *Nu-s, nun, ŝajnas. Nu-s, bonan tagon.* (p. 101) (kial -s?!). *Li sentas sin pli facile* (p. 108) *Forte eltranĉita veŝto* (p. 106). *Okazis disputado inter la patrino kaj la filino, kiu ĝin formetis kaj kien* (p. 107). k. t. p., k. t. p.

Mi nun komprenas kial S-ro Grabowski ne aprobis de Esperantista Literatura Asocio sian «Parnaso de Popoloj».

TAMEN

ENLANDA MOVADO

Al començar les tasques d'aquest any el KATALUNA ESPERANTISTO recorda als presidents de grups, delegats de la K. E. F., organitzadors d'actes i festes de propaganda, que una de les seccions més importants dels periòdics orgues d'associacions esteses per tot un territori és aquella en la qual se dona compte del moviment, activitat, manifestacions i altres actes de vida de llurs membres; perquè de la mutua coneixença n'esdevé un més gran desenrotllament de l'actuació comú.

Com sigui que an els senyors redactors d'aquesta revista els és impossible assistir als nombrosos actes que se celebren en tots els indrets de Catalunya, i fins, si poguessin assistir-hi, no'ls fóra possible redactar les llurs informacions, cosa tant fàcil per als coneixedors de la localitat, que no corren el perill de caure en omissions o equivocacions de noms, fets, dates, etc.; la Redacció de KATALUNA ESPERANTISTO ha decidit crear un cos de corresponsals a totes les ciutats i viles de Catalunya. Dits corresponsals seràn els representants de la revista en tots els actes que's relacionin amb el nostre moviment. Per legitimar llur qualitat, el K. E. els enviarà un carnet degudament segellat.

Perquè dit cos de corresponsals sigui una escollida representació del K. E. en els actes locals, i de l'esperantisme local en les columnes de la revista, demanem a tots els presidents de grups de fóra de Barcelona que, d'acord amb llurs respectives Juntes, elegixin la persona que creguin més apta i convenient per a dit càrrec, per sa representació i per son coneixement de l'Esperanto.

Els secretaris dels grups són pregats d'enviar nota de la designació, per tot el mes de febrer, a l'adreça «Secretaria del KATALUNA ESPERANTISTO — Carme, 30, Barcelona», i de fer assaber també, en cas necessari, que no s'ha fet designació.

— Ĉiu membro de la *Kataluna Esperantista Federacio*, aŭ aboninto al KATALUNA ESPERANTISTO rajtos dufoje dum la jaro publikigi en la gazeto krom sia nomo kaj adreso 10 VORTOJN por peti korespondadon, interŝanĝojn de kolektaĵoj, informojn k. t. p. aŭ sciigi ŝanĝon de adreso.

Per 3 pessetes!... és a dir, per lo que costa un sol anunci d'aquesta classe en altres diaris, s'és membre de la K. E. F., s'és subscriptor de la revista i es té el dret de publicar-hi *dos* anuncis!

Els federats no s'han de limitar a usar aquests aventatges, sinó que han d'aprofitar-los per fer nous adherits. Els aventatges d'augmentar el nombre d'adherits els beneficiaràn tots en conjunt i per separat. Perquè els federats n'aprofitin ja tot seguit, el Comitè de la K. E. F., en sa darrera sessió, decidí lo següent:

Çiu federaciano, kiu aligos al la K. E. F. tri novajn membrojn por la jaro 1914, povos laŭ sia deziro elekti kiel premion de la *Kataluna Esperantista Federacio* unu el la jenaj:

- I. — Ne pagi la jaran kotizaĵon de 1914.
- II. — Pagi ĝin kaj senpage ricevi duan ekzempleron de KATALUNA ESPERANTISTO ĉiumonate, kiun la Adm. sendos al lia adreso aŭ al la adreso de la persono elektita de la membro.

A partir d'aquest any, el KATALUNA ESPERANTISTO publicarà el nom i l'adreça dels nous adherits, i els de les persones que'ls presenten o adhereixen.

Als senyors federats, als grupos, als delegats

GINC anys fa que la Federació fou fundada, i no'ns podem pas queixar : cada any ha estat un camí de triomf que marquen les fites dels Congressos de Sabadell, Tarragona, Terrassa, Olot, i que marcarà el Congrès d'enguany a Sant Feliu de Guíxols. Per llurs temes i per les quantitats ofertes, els premis sols, ne són ja una avant-prova. La nostra revista s'ha anat obrint pas de mica en mica; i avui no sols és la de més bella forma entre totes les que's publiquen, sinó que sos articles se veuen reproduïts, son estil alabat, aplaudida la puresa de son lèxic i de sa sintaxi, atès l'esperit que l'informa.

No'ns podem pas queixar : millor dit, no'ns podríem pas queixer si fóssim dels que creuen que'l progrés té un límit, i si no aspiréssim al màxim de perfecció. Les nostres propries alabances, que poden semblar immodestes, no són pas innecessaries : la passivitat de molts federats fa que no donin importància a l'obra que ells mateixos integren, i que no's facin càrrec de l'obra colossal que hem arribat a establir a la nostra terra, corcada per l'individualisme de mala qualitat i on tota unió dels homes per a fins dessinteressats i nobles podia semblar impossible fins que n'hem donat la prova contrària amb la nostra Federació. Les nostres propries alabances van diri-

gides a desvetllar la convicció del propi valer, que'ns ha de donar noves forces per a la continuació, i a agrair a cada membre el seu esforç aportat, fins quan dit esforç no és altre que'l passiu del nombre. I, per altra banda, elles vénen compensades per les censures que'ns veiem obligats a dirigir-nos.

La nostra organització no és perfeta, i està molt lluny de ser-ho. No'ns sab greu el dir-ho : al contrari, gaire-bé n'estem orgullosos veient els magnífics resultats obtinguts malgrat l'imperfecció de la nostra organització; però no podem deixar de somniar en les coses que obtindríem si assolíssim la perfecció!

Purificades les llistes de la nostra Federació, havent-ne esborrat tots els membres corcats, tots aquells que no són dignes de formar part de cap organització, tots aquells que, a pesar de rebre la revista (el cost de la qual és equivalent al de la quota) durant dos anys, s'han negat a pagar el deute i ni s'han prè la molestia de salvar llur pròpia dignitat moral de ciutadans sociables i associables; allunyats tots aquells per als quals no hi ha censura possible, perquè no hi ha en ells esperança de millorament, sinó necessitat d'amputació, quedem els susceptibles de perfeccionar-nos, i podem retreure'ns els defectes per aportar-hi correcció.

Hem pecat : per massa passivitat. La Federació és un bé de tots : tots *la fem*, tots *hi podem fer*, tots *hi havem de fer*. Depositar la confiança en el grapatet de persones que hi treballen és molt honorífic per a aquestes, però de pocs resultats pràctics. Per més bona voluntat que hi posin, les tres o quatre persones agents no poden pas donar cap a totes les tasques de la vida de l'organització i a totes aquelles que requereix el progrés que li desitgem. Cert que mil vegades pitjor que la passivitat és l'esperit d'iniciativa pretensiosa : més feina que la que s'ha de fer per substituir la dels que no'n fan, ha calgut per posar pegats als actes dels que dimitixin càrrecs perquè no se'ls *deixa* fer un monument al Mestre en mig de la plaça de Catalunya, o no volem demanar als ministres que creïn el Ministeri de la llengua internacional, o no aprovem les ridícules elucubracions de llurs hores de vaga i de llurs somnis de *popularitat!* Però al costat d'aquestes iniciatives malaltices hi ha les que desvetlla l'interès de tot home per l'organització de la qual forma part. Amb dos mesos de retràs ha sortit la nostra revista, i ni una sola queixa, ni una sola pregunta se'ns ha dirigit a propòsit d'això. Es clar que això demostra una confiança il·limitada en el Comitè i en la Redacció; però és d'una fredor desencoratjadora. Potser ho fa el que no som poble de matisos; però entre la silenciosa conformitat i la censura agra i ofensiva hi ha la pregunta interessada i amistosa.

Si se'ns hagués preguntat, hauríem pogut dir clarament que si el número no sortia era que a l'impremta ens el retrassaven perquè *no teníem diners*, i que no teníem diners, *amb tot i tenir-ne*, perquè les quotes cobrades no havien arribat a l'Administració per *abandó de certs delegats*, per *passivitat de certs federats*, per *incomprensible peresa de certs grups en enviar les quantitats degudes per quotes i segells comprats*. Aquestes respostes, fetes a llur temps, haurien posat remei ràpid i haurien evitat l'haver-ne de parlar ara. Ara en

podem parlar, un cop passada la crisi i un cop tornat tot al seu lloc. Les despeses de correspondència esmerçades per arreglar les coses i desvetllar els toca-tardans, haurien, però, sigut més profitoses esmerçades en propaganda!

Sempre ha passat lo mateix, però altres anys els cabals de reserva de la K. E. F. cobrien temporalment la dessidia de molts. Enguany hem tocat les conseqüències d'aquesta dessidia, perquè aquells cabals han sigut destinats a pagar l'edició dels segells, que és el *primer* mal negoci fet per la Federació, car estem lluny d'aver-ne cobert les despeses.

Per evitar que's repeteixi lo succeït, aquest Comitè s'adreça als senyors federats, als grups i als delegats, i els prega:

Als delegats i als grups : Que tot seguit estableixin la llista dels federats, esborrant-ne els que no hagin de pagar, per evitar a l'Administració l'enviu de la revista i les despeses de l'impressió de llurs exemplars. Que'ns comuniquin dites llistes.

Als senyors federats : Que obliguin als delegats a cobrar llurs quotes i a donar-los el rebut. Que presentin als delegats queixes, protestes, proposicions, i tot allò que creguin necessari per a la bona marxa de la Federació.

A tots en general : Que amb tot i que trobin que'ls segells són horribles, de mal gust i innecessaris, ne comprin tants com puguin, per petites o grans quantitats; *que'ls inutilitzin*, sense esperar a enganxar-los en les lletres; que's facin el càrrec que paguen una contribució; i que entre tots procurem agotar l'edició per cobrir les despeses que va ocasionar. De 5 en 5 cèntims se poden fer grans obres. En reunions, en conferències, en converses, posant un segell a cada errada que's faci, es pot fàcilment contribuir a arreglar lo espatllat.

El Comitè ja ha decidit comprar-ne i estripar-ne una certa quantitat cada vegada que's reunirà. Que facin lo mateix les Juntes dels grups. (50 grups fan 50 Juntes : si es reuneixen un cop per mes i n'estripen, cada una, 50 cèntims, en dos mesos s'hauràn recaptat 50 pessetes!!) Que facin lo mateix els professors en els cursos : quin deixeble no donarà 5 cèntims per al bé de l'Esperanto?

No'ns deixem enviar tres o quatre cartes demanant-nos el pagament de la quota : les despeses de correspondència graven d'una manera gran el presupost de la K. E. F. La revista que's dona als federats costa ja les 3 pessetes de la quota! Paguem tots tot seguit, i obliguem als delegats dessidiosos que compleixin amb llur dever o que deixin el càrrec, que no manca qui ho faria de bon grat i bé.

En una paraula, considerem la Federació com a cosa nostra i aportem-hi tots el nostre esforç.

El Comitè de la K. E. F.

EL SECRETARI,
J. BORDAS

Societoj kaj Grupoj aliĝintaj al la «Kataluna Esperantista Federacio»

Badalona Stelo	Sant Pere, 86	Badalona
Barcelona Stelo	Marquès del Duero, 88.	Barcelona
Casino del Comercio	C. Sant Pere	Terrassa
Ĉiam Antaŭen	Poblet, 25	Barcelona
Ĉiam Antaŭen	Palamós
Escola Esperanta Lernejo	Sant Pere, 23	Sant Feliu de Guíxols
Esperanta Amikaro	P. Turers (Cafè del Comerç).	Banyoles
Esperanta Aŭroro	Laforja, 222	Barcelona
Esperanta Frateco	Wad-Ras, 218.	»
Esperanta Idealo	Mossén Cinto	Santa Coloma de Farnés
Esperanta Lernejo	Caimó, 145.	Sant Feliu de Guíxols
Esperanta Nesto	Sant Pere, 21	Barbarà del Vallès
Esperanta Racionala Grupo	Wad-Ras, 216	Barcelona
Esperanta Reflekto	Hospital.	Santa Coloma de Farnés
Esperanta Semo	P. Pi i Margall, 14	Sabadell
Esperanta Stelo	Barcelona
Esperantista Amikeco	Pont, 38.	Manlleu
Esperantista Grupo	Rambra Mendizabal, 52	Mataró
Esperantista Junularo	Nort, 25	Terrassa
Esperanto kaj Patrujo	Sant Simplicí, 6, 2. ^a	Barcelona
Evolucio	Pons i Gallarza, 10	»
Fajro	Angels, 1, entr.	»
Frateco	Caimó, 32	Sant Feliu de Guíxols
Frateco	Cristina baixa, 50	Vendrell
Ĝeronprovinca Esperantista Ligo	Sant Feliu de Guíxols
Ĝerona Espero	Cambra de Comerç	Girona
Ilerda Espero	Lleida
Instituto por la disvastigado de l'esperanta gazetaro	Peu de la Creu, 10	Barcelona
Kampano	Sta Perpetua de la Moguda
Laboro Esperanta	Major, 44	Vilanova i Geltrú
Laboro kaj Kulturo	Pou, 2	Calafell
La Rondo	Aragó, 135	Barcelona
Libera Stelo	Joan I, 5 (Agrupació obrera)	»
Lumon	Nort, 25.	Terrassa
Monta Grupeto	Sant Llorenç Savall
Montsanta Stelo	Carretera, 2	Ulldemolins
Nova Semo	Major, 15	Reus
Nova Harmonio	Nou, 74	Torelló
Olota Stelo	C. Hospici (Biblioteca pública)	Olot
Pacaj Batalantoj	Castellar del Vallès
Paco kaj Amo	Unió, 2	Palafrugell
Semo (Ateneo E. P.)	Carme, 30	Barcelona
Semo	Suypacha, 1022	Buenos Aires
Supren!	Muntaner, 6	Barcelona
Tarragono Esperanta	Sant Agustí, 4	Tarragona
Unió Catalanista	Comte del Asalto.	Barcelona
Universala Frateco	Vulcano, 12	»
Verda Stelo	Apoteko	Flix
Vika Esperantistaro	P. Major, 26	Vich
Vojantaŭen	C. de Barcelona (Soc. La Alianza)	Mollet

Ni rekomendas la abonon al

LA ONDO DE ESPERANTO

MONATA ILUSTRATA REVUO

===== (Fondita en la jaro 1909) =====

Ĉiu abonanto de la j. 1914

krom 12 n-roj de l'gazeto, — ricevos donace belan
Esper. libron:

ESPERANTA POŝKALENDARO POR LA JARO 1915

«La Ondo» aperas akurate la 1-an daton, novstile. Ĉiu n-ro
havas 16 — 24 paĝ. Formato 17 × 26. Bela kovrilo

Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletristiko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Nia lanterno. Amuza fako (kun premioj). Anekdotaro. Korespondo tutmonda. (Poŝtk. ilustr.)

Anonco en «Koresp. Fako» — 3 respondkuponoj

La abonpagon (2 rubl. = 2, 120 sm.) oni sendu al librejo «*Esperanto*» (Moskvo, Lujanskij projezd, 3, Ruslando) aŭ al Administracio de K. E. F. — poŝtmandate, respondkupone, pa-permone, per bankĉekoj aŭ per transpag. de Esp. ĉekbanko